

LITERATURA CATALANA I. Literatura d'entreguerres. Models per a la construcció cultural.

Professors: Ramon Panyella, Eulàlia Pérez-Vallverdú, Lluís Quintana

OBJECTIUS I DESCRIPCIÓ DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu d'aquesta assignatura és la formació de l'estudiant com a lector competent a través d'una educació literària bàsica que el capaciti per comprendre el sentit dels textos, per reconèixer la contribució de la literatura en els processos d'elaboració del coneixement i de l'experiència, i per interpretar i relacionar els signes que organitzen el món cultural. Així, es tracta d'exercitar l'alumne en la lectura literària, a través de l'anàlisi d'una varietat exemplar de textos que, d'una banda, permeten identificar algunes de les característiques que conformen els gèneres majors en un moment determinat de la seva evolució; i, paral·lelament, segueixen un itinerari organitzat, destinat a proporcionar el coneixement específic de la gènesi literària des d'un context significatiu.

El segment triat (1918-1939), que exemplifica un període de consolidació de la cultura catalana caracteritzat per l'existència d'una llengua i una tradició literàries fixades i d'una xarxa operativa d'institucions, permet atendre, a través de les diverses propostes textuais, una varietat d'opcions estètiques i d'orientacions culturals. Aquesta varietat de models que operen sobre la literatura d'entreguerres manifesta el procés general de tensions que caracteritza la cultura contemporània, especialment al voltant del fenomen de la seva socialització.

Els diferents models que actuen sobre la societat catalana durant aquests anys responen a uns plantejaments i a unes estratègies globals de construcció cultural, i com a tals són tractats al programa de l'assignatura. La intenció és mostrar, amb els textos específics i d'altres de suport, la continuïtat d'aquests models pel que fa al segment triat, la seva coherència en els diferents gèneres i els seus lligams amb el context europeu.

PROGRAMA

1. La construcció d'una llengua literària

a) La creació literària

TEXTOS:

Antologia de textos poètics (cinc peces) de:

Carles RIBA, *Estances. Llibre primer* (1919) i *Llibre segon* (1930)

GUERAU DE LIOST, *Sàtires* (1927).

Bartomeu ROSSELLÓ-PÒRCEL, *Imitació del foc* (1938)

Antologia de prosa narrativa, conte i teatre (quatre peces) de::

Josep CARNER, *La creació d'Eva i altres contes* (1922) i *Les bonhomies* (1925)

Ernest MARTINEZ FERRANDO, *Tres històries cruels* (1930)

Carles SOLDEVILA, *Civilitzats, tanmateix. Comedieta en un acte* (1921)

b) El periodisme literari

TEXT: Josep PLA, *El quadern gris* (fragment) (1918)

c) La traducció i la versió.

TEXT: Lewis CARROL, *Alicia en terra de Meravelles* (fragment),
traducció de Josep Carner (1927).

2. Pervivència i reelaboració de models anteriors

a) La poesia

TEXTOS: Tria de poemes de Josep Maria de SAGARRA, *Cançons de rem i de vela* (1923)

b) El conte i la novel·la

TEXTOS: Tria de contes (dues peces) de:

Prudenci BERTRANA, *Els herois* (1920) i Víctor CATALÀ, *Contrallums* (1930)

Miquel LLOR, *Laura a la ciutat dels sants* (1931)

c) La narrativa de gènere

TEXT: Josep Maria FOLCH I TORRES, *Ambients* (pàgina viscuda) (1935)

d) El teatre

TEXT: Josep Maria de SAGARRA, *El cafè de la Marina* (1933)

3. Transgressió i experimentació

a) Les avantguardes

TEXTOS: Antologia de textos (programàtics, poesia i prosa) de diferents autors (Josep Maria JUNOY, Joaquim FOLGUERA, Joan SALVAT-PAPASSEIT, J.V.FOIX, Salvador DALÍ, etc.).

b) Paròdia, humor i desmitificació

TEXTOS: Poesia, conte i teatre.

Joan OLIVER, *Allò que tal vegada s'esdevingué* (1936)

Pere CALDERS, *El primer arlequí*, del recull del mateix nom (1936)

Pere QUART, *Bestiari* (1937)

4. La renovació de les estructures narratives

a) La novel·la psicològica

TEXT: Mercè RODOREDÀ, *Aloma* (1938)

b) La creació del mite

TEXT: Salvador ESPRIU, *Tereseta-que-baixava-les-escaletes*, dins *Ariadna al laberint grotesc* (1935)

AVALUACIÓ

L'avaluació constarà d'una prova individual sobre els textos treballats a classe i d'un treball col·lectiu referit a aspectes específics i complementaris de la matèria.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

a) Repertoris bibliogràfics i altres instruments bàsics

HAUF, A. i SULLÀ, E. (1977), *Apéndice. Repertorio bibliografico* dins TERRY, A. i RAFEL, J., *Introducción a la lengua y a la literatura catalanas*. Ariel.

MARCHESE, A. i FORRADELLAS, J., dirs. (1979), *Diccionario de retórica, crítica i terminologia literaria*, Edicions 62.

MOLAS, J. i MASSOT i MUNTANER, J., dirs. (1979), *Diccionari de la literatura catalana*, Edicions 62.

PLA, R. (1976), *Bibliografia* dins FUSTER, J., *Literatura catalana contemporània*. Curial.

a) Estudis generals sobre el període

b1) de conjunt

RIQUER, M., COMAS, A., MOLAS, J., dirs. (1987), *Història de la literatura catalana*, vols. IX-X, ARIEL (Història externa, corrents estètics, gèneres i autors).

b2) dels gèneres

Poesia

CASTELLET, JM., i MOLAS, J. (1963), *Pròleg a Poesia catalana del segle XX*, Edicions 62.

Narrativa

CAMPILLO, M. (1983), *Estudi introductorí a El conte de 1911 a 1939*, Edicions 62.

YATES, A. (1975), *Una generació sense novel.la ?*, Edicions 62

Teatre

FÀBREGAS, X. (1972), *Aproximació a la història del teatre català modern*,

Curial